

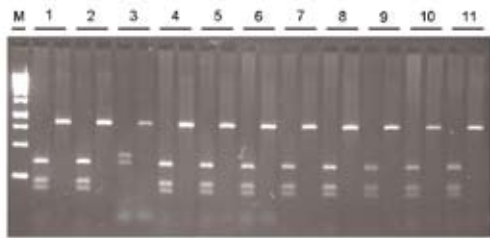

Echte everzwijnen in Vlaanderen?

Her en der duiken everzwijnen op in Vlaanderen. Dit roept vragen op: waar komen de dieren vandaan, zijn ze uitgezet, ontsnapt of spontaan geïmmigreerd? Zijn het echte, zuivere everzwijnen of kruisingen tussen everzwijnen en gedomesticeerde varkens?

Via genetisch onderzoek trachten we een antwoord te vinden op deze vragen. De herkomst van de dieren bepalen is een werk van lange adem, maar nagaan of het everzwijnen, gedomesticeerde varkens of kruisingen (hybriden) zijn, is wel mogelijk op korte termijn.

Uiteraard kan iedereen het verschil zien tussen een everzwijn en een tam varken, maar hybride dieren zijn amper te onderscheiden van een echt everzwijn. Via een vrij eenvoudige genetische screening kan het onderscheid snel gemaakt worden. Het DNA van een

Genetische analyse op DNA stalen van vermoedelijke everzwijnen. Staal 3 vertoont het profiel van een gedomesticeerd varken, alle andere stalen betreffen pure verzwinen. (M=DNA merker)

everzwijn en van een gedomesticeerd varken lijkt heel sterk op elkaar, maar hier en daar zijn er verschillen. Door deze verschillen te analyseren, weten we met welk soort dier we te maken hebben.

We ontwikkelden dit voorjaar met succes een methode waarmee we het onderscheid kunnen maken.

Analyse van een honderdvijftigtal stalen van everzwijnen afkomstig uit Vlaanderen, Wallonië en Nederland, toonde aan dat het telkens echte, zuivere everzwijnen betrof. Eén staal was afkomstig van een hangbuikvarkentje. Hybride dieren werden in Vlaanderen nog niet aangetroffen, wel eentje in een set vergelijkingsstalen uit Wallonië. Als controle werden ook tien stalen van tamme varkens in de analyse opgenomen. Alle tien werden ze duidelijk herkend als gedomesticeerde varkens.

De everzwijnen in Vlaanderen zijn dus wel degelijk “zuivere” everzwijnen. De volgende wetenschappelijke vraag om op te lossen, is nu: hoe gaat de populatie verder evolueren en hoe kunnen we ze beheren?

Wordt vervolgd...

Peter Breyne, peter.breyne@inbo.be
Jim Casaer, jim.casaer@inbo.be

Over sleedoornen en kroosjespruimen

Bij de bescherming van autochtone populaties van bomen en struiken is het belangrijk een soort te onderscheiden van een – ongewenste – hybride. Bij het sleedoorn-kroosjespruim-complex willen we de autochtone sleedoorn, de cultuurhistorische kroosjespruim, de moderne pruimrassen, de uitheemse kerspruim en de mogelijke hybriden onderscheiden.

We bestudeerden dit complex door het analyseren van de pit- en bladmorfologie en van genetische merkers. Op basis van pitmorfologie kon geen duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen de moderne pruimrassen en kerspruim, maar wel tussen sleedoorn en de mogelijke hybride met kroosjespruim. Op basis van bladmorfologie is er een verschil tussen de moderne pruimrassen en kerspruim, maar niet tussen sleedoorn en de mogelijke hybride met kroosjespruim. De genetische merkeranalyse bakent drie groepen af: de eerste bevat de kerspruimen, de tweede de moderne pruimrassen samen met de kroosjespruimen en de derde omvat zowel de sleedoornen als de mogelijke hybriden met kroosjespruim.

Het lijkt aannemelijk dat, wat we aanvankelijk als mogelijke hybriden met kroosjespruim beschouwden, eigenlijk grootvruchtige sleedoornen zijn. Opmerkelijk bij de merkeranalyse is het locatie-effect: per locatie zijn enerzijds de grootvruchtige sleedoornen gegroepeerd en anderzijds de gewone sleedoornen. Maar als we de planten van alle locaties samen bekijken, verdwijnt deze groepering. Dit effect zagen we ook bij wilde rozen.

Leander Depypere, leander.depypere@ugent.be
Kristine Vander Mijsbrugge, kristine.vandermijsbrugge@inbo.be – ANB-medewerker, gedetacheerd bij het INBO
Peter Breyne, peter.breyne@inbo.be